

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	2023-24
Institution	CELF – Nakskov + Nakskov gymnasium og HF
Uddannelse	Htx /Hhx
Fag og niveau	Filosofi C
Lærer(e)	Jeppe Knüppel og CæcilieStougaard
Hold	<u>23tx3fic</u>

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Kort intro til fag og metode
Titel 2	Etik og moralfilosofi
Titel 3	Politisk filosofi
Titel 4	Eksistensfilosofi
Titel 5	Erkendelsesteori
Titel 6	Eksamensøvelse

Titel 1	Kort intro til fag og metode Introduktion til faget filosofi. Præsentation filosofi C-læreplanen. Kort disciplinøvelse med et let overblik af følgende filosofiske discipliner: - Metafysik - Etik - Politisk filosofi - Æstetik - Eksistensfilosofi - Politisk filosofi- Erkendelsesfilosofi Kernebegreb: - SENAT-metoden - Viden (Standard-analysen) - Videnskabsteori - Kognitiv bias - Argumentation (Toulmin) - Toulmins begreber: - Påstand, belæg, hjelm, styrkemarkør, gendrivelse og rygdækning - modus ponens og modus tollens - Gyldighed/ugyldighed og holdbarhed/uholdbarhed Baggrundstekster: Fra Grundbog til filosofi - Mennesket i verden af Kasper Larsen og Christoffer Boserup Skov (red. Mads Rangvid og Anders Ølsgaard Larsen), Systime, i-bog, 2024: - Videnskabsteori – hvad er god videnskab? - Hvad er videnskabsteori? Fra Refleksion af Thomas Falk Larsen og Michael Rasmussen, Gyldendal, i-bog, 2017: - Argumentationsteori Supplerende materiale: - "20 Cognitive Biases That Shrew up Your Decisions", Business Insider, 6. august 2015. Antal læste sider: 5 normalsider
Indhold	<i>Kernestof:</i> Videnskabsteori – hvad er god videnskab? Hvad er videnskabsteori? Argumentationsteori fra Refleksion.pdf
Omfang	Estimeret: 3,00 moduler Dækker over: 3 moduler

Særlige fokuspunkter	- legitimere filosofien som evigt aktuelt og relevant fag - tegne linjer fra den spæde vestlige filosofi til nutidens dilemmaer - demonstrere viden om fagets identitet og metoder. - demonstrere viden og kundskaber om filosofiske problemstillinger og teorier vedrørende fundamentale opfattelser af menneske, samfund, teknologi og natur inden for såvel praktisk som teoretisk filosofi
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, quiz- og spilformater

Et forløb med fokus på etik og moralfilosofi.

Kernebegreber:

- Den menneskelige handling, konsekvens og mennesket selv-
- Dydsetik
- Den gyldne middelvej
- Aristoteles
- Pligtetik (sindeligsetik/ deontologi)
- Immanuel Kant
- Den gode vilje
- Maximen
- Det kategoriske imperativ
- Utilitarisme (konsekvensetik/ nytteetik)
- Trolley-cases
- Jeremy Bentham (handlingsutilitarisme)
- Kalkule (beregningsmodel) - Kvantiteten af lykke/ulykke

Primærtekster:

- Immanuel Kant: af Grundlæggelse af moralens metafysik
(Fra Grundbog til filosofi – Mennesket i verden, Systime, i-bog 2021)
- Jeremy Bentham: af "En indføring i principperne for moral og lovgivning"
(Fra Refleksion af Thomas Falk Larsen og Michael Rasmussen, Gyldendal, i-bog, 2017)

Baggrundstekster:

- Fra Refleksion af Thomas Falk Larsen og Michael Rasmussen, Gyldendal, i-bog, 2017: - "Hvad er etik"
- "Dydsetik"
- "Pligtetik"
- Fra Grundbog til filosofi - Mennesket i verden af Kasper Larsen og Christoffer Boserup Skov (red.Mads Rangvid og Anders Ølsgaard Larsen), Systime, i-bog, 2024:
- "Konsekvensetik - fokus på konsekvenserne"

Casetekster:

- Danmark vil donere 19 F16-kampfly til Ukraine
(<https://www.fmn.dk/da/nyheder/2023/danmark-vildonere-19-f16-kampfly-til-ukraine/>)
- Et flertal i Etisk Råd anbefaler at hæve abortgrænsen til 18 uger
(<https://www.dr.dk/nyheder/indland/et-flertal-i-det-etiske-raad-anbefaler-haev-abortgraensen-til-18-uger>)

	- Vi er for dårlige til at sortere vores affald (https://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/vi-er-daarligetil-sortere-vores-affald-alt-det-jeg-er-i-tvivl-om-ender-i) - OVERBLIK Medlidenhedsdrab er sjældent i Danmark (https://www.dr.dk/nyheder/indland/overblikmedlidenhedsdrab-er-sjaeldent-i-danmark) Supplerende materiale: - Læreroplæg om Aristoteles' dydsetik - Uddrag af Etikken, Aristoteles fra Refleksion af Thomas Falk Larsen og Michael Rasmussen, Gyldendal, i-bog, 2017. - Læreroplæg om deontologi - NTNU: ExPhil: Det Kategoriske Imperativ (https://www.youtube.com/watch?v=bCn-pirwnCM). - Læreroplæg om utilitarisme/nytteetik Antal læste sider: 28 normalsider
Indhold	<i>Kernestof:</i> - Hvad er etik (fra Refleksion).pdf - Pligtetik - Kant, Primær - Grundlæggelse af moralens metafysik.pdf - Konsekvensetik, sekundær.pdf - Bentham, lektie (stillads).pdf
Omfang	Estimeret: 8,00 moduler Dækker over: 7 moduler
Særlige fokuspunkter	- genkende og redegøre for samt vurdere etiske problemstillinger - demonstrere viden og kundskaber om filosofiske problemstillinger og teorier vedrørende fundamentale opfattelser af menneske, samfund, teknologi og natur inden for såvel praktisk som teoretisk filosofi - demonstrere et elementært kendskab til filosofiske problemers, begrebers og teories idéhistoriske og systematiske sammenhæng og udvikling - forstå og anvende filosofiske begreber og distinktioner
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, classeskrivning, Nærlæsning (stoplæsning) af primærtekster

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Titel 3

Politisk filosofi

Forløb om politisk filosofi: Hvad er det gode samfund?

Kernebegreber:

- Platon
- Samfundsklasse (Erhvervsdrivende, vogterne, filosofterne)
- Del af mennesket (Drifterne, vilje, fornuft)
- Dyd (Betænksomt mådehold, mod, visdom)
- Linjebilledet
- Ideernes verden vs. fænomenernes verden
- Fem idealistiske regeringsformer (aristokrati, timokrati, oligarki, demokrati, tyranni) - Meritokrati
- Analogi ml. samfundet og legeme- Thomas Hobbes:
- Samfundskontrakt (rettigheder og pligter)
- Naturligtilstand og naturlov

Fælles magt og fælles vilje

- John Locke
- Naturligtilstanden og naturlige rettigheder
- Magtens tredeling
- Selvejerskabstesen
- Arbejdsværdi-teorien
- John Rawls
- Den oprindelige position
- Udvidenhedens slør
- Retfærdighedsprincipperne - Maximin - Robert Nozick:
- Minimalstat
- Selvejerskabstesen
- Absolutte rettigheder - Berettigelsesteorien

Primærtekster:

- Platon: Hulelignelsen, af Staten, bog 7 (ca. 375 f.Kr.)
- Thomas Hobbes: af Leviathan (1651)
- John Locke: af Anden afhandling om styreformen
- John Rawls: af "Hovedtanken i retfærdighedsteorien" i: En teori om retfærdighed (1971)

Baggrundstekster:

- Fra Refleksion af Thomas Falk Larsen og Michael Rasmussen, Gyldendal, i-bog, 2017:
- "Hvad er politisk filosofi"
- af "Platon: Den retfærdige stat – en utopi"
- "Locke: Den klassiske liberalismes fader"

- "John Rawls: En teori om retfærdighed" - "Robert Nozick: Frihed og minimalstat"

Fra Grundbog til filosofi - Mennesket i verden af Kasper Larsen og Christoffer Boserup Skov (red. Mads Rangvid og Anders Ølsgaard Larsen), Systime, i-bog, 2024: - "Thomas Hobbes – al magt til suverænen"

Casetekster:

- De danske politiske partier

Supplerende tekster:

- TED-Ed: Plato's Allegory of the Cave, Alex Gendler
(<https://www.youtube.com/watch?v=1RWOpQXTItA>)
- Læreroplæg om Hobbes politiske filosofi
- Læreroplæg om Lockes politiske filosofi
- Af Den amerikanske uafhængighedserklæring (1776)
- The U.S. Bill of Rights (Amendment I-X)
- Uretfærdighedsludo

	Antal læste sider: 26 normalsider
Indhold	<i>Kernestof:</i> Politisk filosofi - intro (Fra Refleksion).pdf Platon Den retfærdige stat - en utopi (fra Refleksion).pdf 4. Politisk filosofi fra Refleksion Platon: Den retfærdige stat – en utopi - fra Refleksion Plato's Allegory of the Cave - Alex Gendler Thomas Hobbes - al magt til suverænen.pdf Locke: Den klassiske liberalismes fader Locke, primær kilde (med noter).pdf John Rawls: En teori om retfærdighed Tekst: John Rawls, En teori om retfærdighed Robert Nozick: Frihed og minimalstat Hav et overblik over dine noter
Omfang	Estimeret: 10,00 moduler Dækker over: 9 moduler
Særlige fokuspunkter	- demonstrere viden og kundskaber om filosofiske problemstillinger og teorier vedrørende fundamentale opfattelser af menneske, samfund, teknologi og natur inden for såvel praktisk som teoretisk filosofi - demonstrere et elementært kendskab til filosofiske problemers, begrebers og teories idéhistoriske og systematiske sammenhæng og udvikling
Væsentligste arbejdsformer	Begrebs-matrix, mundtlige gruppeoplæg, Klasseundervisning, Nærlæsning (rollelæsning) af primærtekster, skriftlig træning (produktion af formidlingstekster)

Titel 4

Eksistentialisme

Et forløb om eksistensfilosofi med udgangspunkt i filosofferne Kierkegaard, Nietzsche, Sartre og Camus.

Herudover introduceredes der til SENAT-metoden på bagkant ift. de andre forløb.

Kernebegreber:

- Eksistentialisme
- Livet, krise, angst, valg (Ansvar, frihed, mening, identitet - Tomhed, ufrihed (medløberi), meningsløshed, fremmedgørelse) Kierkegaard:
- Stadielæren
- Spidsborgeren
- Æstetiker
- Etikeren - Den religiøse Nietzsche:
- Vilje til magt
- At handle frit
- Herremoral - Slavemoral
- Overmenneske - Nihilisme de Beauvoir:
- Eksistentialismens etik
- Frihed
- Ansvar
- Angst
- Fremmedgørelse
- Immanens - Transcendens Sartre:
- Eksistens (før essens) - Frihed, valg og ansvar
- Angst
- Værdier
- To slags væren - Ond tro

Primærttekster:

- Friedrich Nietzsche: af Antikrist (1888)
(Fra Refleksion af Thomas Falk Larsen og Michael Rasmussen, Gyldendal, i-bog, 2017)
- Simone de Beauvoir: af Det andet køn (1949)
- Jean-Paul Sartre: af Eksistentialisme er en humanisme
(Fra Grundbog til filosofi - Mennesket i verden, Systime, i-bog, 2022)

Baggrundstekster:

- uddrag af "Søren Kierkegaard: Eksistentialisme er at blive sig selv og så give slip" fra Eksistentialisme i dansk. Fra Kierkegaard til Sonnergaard, Systime, i-bog, 2022
- "Friedrich Nietzsche - mennesket som vilje til magt" fra Grundbog til filosofi - Mennesket i verden, Systime, i-bog, 2022.

- "Mennesket vurderes efter sine handlinger" (om Simone de Beauvoirs filosofi) fra Filosofi i endigital tid, Systime, i-bog, 2024.
- "Jean-Paul Sartre - mennesket som valg" fra Grundbog til filosofi - Mennesket i verden, Systime, i-bog, 2022.

Suppleret med læreroplæg:

- Kierkegaards stadier i hans stadielærer

Casetekster:

- "Kierkegaard kan lære os om vores digitale færden" af Cecilie Egholm Thomsen, Information, 5. april 2018.
- "Case: Finanskrisen 2007/8" fra Refleksion, Gyldendal, 2. i-bogudgave 2019.
- "Andrew Tate er en hypermaskulin ledestjerne. Unge mænd skal have nuancerede rollemodeller" af Sune Csonka fra Information d. 19. juli 2023
- "Se min kjole"
(https://www.youtube.com/watch?v=y4AV_xjgefE)

- "Afliv myten om lystbetonet arbejde": af Statsminister Mette Frederiksens pressemøde 7. september 2021 (<https://nyheder.tv2.dk/video/T2dWSVp3a3gwUk1YUIFmRlc5QVZiZHJDM3BIUEs1X18>)
- + Løbende lærerformulerede cases

Supplerende materiale:

- Esben Beldring: "En kortfilm om Søren Kierkegaard"- Kort læreroplæg om Camus' eksistentialisme:
- Det meningsløse
- Oprør
- Menneskets fornuft
- Det absurde
- Selvmordet

Antal læste sider: 31 normalsider

Indhold	<i>Kernestof:</i> Eksistentialisme-kompndiet.pdf
Omfang	Estimeret: 10,00 moduler Dækker over: 9 moduler
Særlige fokuspunkter	- identificere og redegøre for filosofiske problemstillinger, cases og løsningsforslag af klassisk eller hverdagsagtig karakter - indgå i en fagligt funderet diskussion om filosofiske positioner og teorier
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, Nærlæsningsøvelser, Kreativ formidling ("Design tinderprofiler for de fire livstadier"), læreroplæg

Titel 5

Erkendelsesteori

Et forløb, der har beskæftiget sig med erkendelsesteori og bevidsthedsfilosofi.

Kernebegreber:

- Erkendelsesteori (epistemologi)
- Standard definitionen for viden
- Gettier-problemet
- A priori og a posteriori (syntetisk og analytisk)
- Rationalisme
- Descartes: Metodisk tvivl
- Empirisme
- Skepticisme
- Bevidsthedsfilosofi
- Metafysik
- Dualisme
- Sjæl/legeme-spørgsmålet
- Res extensa og res cogitans - Hjernen i et kar-tesen -

Videnskabsteori:

- Videnskab som falsifikation

Primærtekster:

- Edmund Gettier: "Er begrundet sand formodning viden?" (1963) fra Refleksion, Gyldendal, 2. i-bogudgave, 2019.
- René Descartes: af Afhandling om metoden - Filosofiens principper fra Grundbog til filosofi Mennesket i verden, Systime, i-bog, 2021.
- David Hume: af En undersøgelse af den menneskelige erkendelse (1748) fra Refleksion, Gyldendal, 2. i-bogudgave, 2019.
- John Searle: "Bevidsthed, hjerne og programmer (1980)

Baggrundstekster:

- "Rationalisme" fra Refleksion, Gyldendal, 2. i-bogudgave, 2019.
- "Empirisme" fra Refleksion, Gyldendal, 2. i-bogudgave, 2019.
- "Fornuft eller erfaring: rationalisme vs. empirisme" fra Refleksion, Gyldendal, 2. i-bogudgave, 2019.
- "Erkendelsens to kilder" fra Filosofi – fra antikken til vor tid, Systime, i-bog, 2024.

Cases:

- TED: "Your Brain Hallucinates your Conconscious Reality" af Anil Seth- René Magritte "Ceci n'est pas une pipe", Maleri (1928-29)

Supplerende materiale:

- ChrasCourse: "Karl Popper, Science, & Pseudoscience" (<https://www.youtube.com/watch?v=X8XfI0JdTQ&t=1s>)
- Læreroplæg om Hume

	- "Sådan revolutionerede Kants erkendelsesfilosofi vores forhold til virkeligheden" af Anna Cornelia Ploug, Information, 19. april 2024.
Indhold	<i>Kernestof:</i> - Rationalisme i Refleksion - Empirisme - Erkendelsens to kilder - Kants erkendelsesteori.pdf - Primær, Searle.pdf
Omfang	Estimeret: 10,00 moduler Dækker over: 10 moduler
Særlige fokuspunkter	- udvise elementært kendskab til argumentationsteori

	- skelne mellem forskellige vidensformer, sådan som de gør sig gældende på tværs af og inden for de forskellige fag og videnskabsområder - finde, analysere og diskutere supplerende filosofiske tekster eller andet materiale med filosofisk indhold
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, Læreroplæg, Skriftligt arbejde, SENAT-metoden, Skriftlig formidlingsopgave (perspektivering og diskussion)

Titel 6	Eksamensøvelse
Indhold	- Diverse tidligere anvendte primærtekster - Slides om prøveformen på filosofi C, EMU https://emu.dk/sites/default/files/2021-04/Stx_filosofi_Om%20pr%C3%B8veformen%20p%C3%A5%20Fil%20C.pdf
Omfang	3 moduler
Særlige fokuspunkter	- demonstrere viden om fagets identitet og metoder - en tillempet forståelse/erfaring for/med eksaminationsformen - mundtlige formidlingsevner af komplekst stof - at strukturere formidlingen af filosofisk fagstof
Væsentligste arbejdsformer	Eksamensøvelse, opsamlingsøvelser, klasseundervisning, læreroplæg